

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Sžk/18/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1016201348
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Babiaková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:1016201348.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu: B.. D. G., R. E. XXX, Č., právne zastúpeného: JUDr. Vladimírom Mitrom, advokátom, Hrabový chodník 4, Bratislava; proti žalovanej: Slovenská informačná služba, P.O.BOX 69, Bratislava; o určenie neplatnosti žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru a o určenie, že služobný pomer trvá, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. mája 2017 č. k. 5S/145/2016 - 281 takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Odôvodnenie

I.

Priebeh administratívneho konania a súdneho konania

1. Žalovaná dňa 20. novembra 2003 vydala Personálny rozkaz č. 1259, ktorým bol žalobca uvoľnený dňom 31. decembra 2003 zo služobného pomeru príslušníka Slovenskej informačnej služby (ďalej aj ako „SIS“) podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej aj ako „zákon č. 73/1998 Z.z.“). Personálny rozkaz č. 1259 žalovaná vydala na základe žiadosti žalobcu o uvoľnenie zo služobného pomeru č.p.: 63/920-58-4-2003 zo dňa 27. októbra 2003, ktorou navrhol ukončenie služobného pomeru ku dňu 31. decembra 2003, s čím jeho nadriadený súhlasil. Žalobca bol uvoľnený dňom 31. decembra 2003 zo služobného pomeru príslušníka SIS.

2. Žalobca podal proti Personálnemu rozkazu č. 1259 odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že žiadosť o uvoľnenie nepodal slobodne, ale na základe príkazu. Riaditeľ Slovenskej informačnej služby, ako odvolací orgán, rozhodnutím č.p. PK-21-5/2004 zo dňa 24. marca 2004 odvolanie zamietol a napadnutý personálny rozkaz potvrdil.

3. Žalobca sa žalobou zo dňa 29. apríla 2004 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č.p. PK-21-5/2004. Krajský súd v Žiline rozsudkom č.k. 5S 58/2004-89 zo dňa 31. januára 2005 žalobu zamietol. Rozsudok Krajského súdu v Žiline bol rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sž-o-KS 65/2005 zo dňa 14. marca 2006 potvrdený. Krajský súd ako aj najvyšší súd zhodne uviedli, že žalobca nepreukázal, že konal neslobodne, pod nátlakom a z donútenia.

4. Žalobca sa zároveň žalobou doručitou dňa 20. októbra 2005 na Okresný súd Bratislava III domáhal určenia, že žiadosť žalobcu o uvoľnenie zo služobného pomeru č.p.: 63/920-58-4-2003 zo dňa 27. októbra 2003 je neplatná a jeho služobný pomer v Slovenskej informačnej službe naďalej trvá.

5. Uznesením Okresného súdu Bratislava III č.k. 13C/227/05-67 zo dňa 23. marca 2007 bolo konanie zastavené z dôvodu res iudicata s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 5S 58/2004-89 zo dňa 31. januára 2005 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 SŽ-o-KS 65/2005 zo dňa 14. marca 2006.

6. Proti Uzneseniu Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 13C 227/05-67 podal dňa 13. apríla 2007 odvolanie žalobca, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 8/Co/198/2007-76 zo dňa 15. mája 2009 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V rozhodnutí uviedol, že nemožno vysloviť, že o veci bolo už právoplatne rozhodnuté, keďže nejde o totožnosť veci.

7. Okresný súd Bratislava III rozsudkom č.k. 13C 227/2005 - 180 zo dňa 30. júna 2011 návrh žalobcu zamietol, pretože žalobca nepreukázal, že konal pri podaní žiadosti pod nátlakom a z donútenia. Proti tomuto rozsudku doručil dňa 02.08.2011 žalobca odvolanie. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, uznesením č.k. 3Co 429/2011-205 zo dňa 24. júna 2015 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z toho dôvodu, že žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď nemohol na pojednávaní uplatniť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i právnej stránke veci.

8. Upovedomením č.k. 13C/227/2005-256 zo dňa 14. júla 2016 Okresný súd Bratislava III vec postúpil Krajskému súdu v Bratislave ako vecne príslušnému na konanie v prvom stupni v agende správneho súdnictva, pretože predmetom žaloby je určenie neplatnosti žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru a o určenie, že služobný pomer trvá, na základe Personálneho rozkazu č. 1259 zo dňa 20. novembra 2003, ktorý je správnym rozhodnutím, a nejde sa o pracovný pomer, o ktorom by bola daná vecná príslušnosť Okresného súdu Bratislava III na konanie v prvom stupni.

9. Dňa 30. mája 2017 založil do spisu podanie žalobca, ktorý s postúpením veci nesúhlasí, pretože podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku (§ 7 písm. d) SSP) (ďalej aj ako „SSP“) správne súdy nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdov v civilnom procese a podľa § 7 písm. h) SSP nepreskúmajú ani personálne a disciplinárne rozkazy.

10. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5S/145/2016 zo dňa 30. mája 2017 žalobu postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP odmietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Krajský súd uviedol, že neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie rozhodnutia v rámci správneho súdnictva v zmysle § 7 písm. b) SSP, keďže správne súdy nepreskúmajú správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby alebo právnickej osoby, najmä rozhodnutia organizačnej povahy a rozhodnutia a oprávnenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal. Preto žaloba o určenie, že žiadosť príslušníka Slovenskej informačnej služby o uvoľnenie zo služobného pomeru podľa § 191 zákona č. 73/1998 Z.z. je neplatná podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nie je podľa súdu právne opodstatnená.

11. Žalobca podal proti uzneseniu krajského súdu uvedeného v záhlaví kasačnú sťažnosť v zákonom stanovenej lehote.

II.

Argumentácia účastníkov konania

12. Žalobca kasačnú sťažnosť zo dňa 11. augusta 2017 odôvodnil právnymi dôvodmi uvedenými v ustanoveniach § 440 ods. 1 písm. a), písm. f), písm. g) a písm. j) SSP. Žalobca sa domáha zrušenia napadnutého uznesenia, žiada o postúpenie veci Okresnému súdu Bratislava III a uplatňuje si nárok na náhradu trov konania.

13. Namietal, že krajský súd nebol príslušný na rozhodnutie o podanej žalobe. Poukázal na to, krajský súd v civilnom sporovom konaní už raz v súvislosti s predmetom podanej žaloby rozhodol, že ak správny súd preskúmaval zákonnosť personálneho rozkazu, nejde o res iudicata. Tiež zdôraznil, že vo veci už okresný súd v civilnom sporovom konaní rozhodol a v rozsudku nekonštatoval, že by nebol

príslušný na prejednanie návrhu. Navyše poukázal na to, že krajský súd na pojednávaní dňa 30. mája 2017 neumožnil žalobcovi predložiť písomné vyjadrenia, ktoré mohol žalobca predložiť až po vyhlásení uznesenia. Podľa názoru žalobcu tak správny súd zvolil neprávny procesný postup, ktorým žalobcovi znemožnil uskutočniť procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Žalobca v kasačnej sťažnosti tiež uvádzal, že krajský súd neprávne právne posúdil vec, keď vyslovil záver, že žaloba na určenie neplatnosti jeho žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru nie je právne opodstatnená, lebo žalobca žalobu nepodal ako správnu žalobu, ale ako civilný návrh na určenie neplatnosti právneho úkonu. Následne poukázal na zásady spravodlivého procesu a na jeho právo na prístup k súdu.

15. Žalovaná vo svojom vyjadrení doručenom dňa 15. novembra 2017 žiadala kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázala na to, že predmetom konania bolo určenie neplatnosti žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru a určenie, že služobný pomer trvá, na základe personálneho rozkazu, ktorý je správnym rozhodnutím a nejde preto o pracovnoprávny spor.

III.

Posúdenie Najvyššieho správneho súdu

16. Dňa 1. januára 2021 nadobudla účinnosť novela Ústavy Slovenskej republiky, ústavný zákon č. 422/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 1. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 Ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prerokúvaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 3S a je v kasačnom konaní vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

17. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) konštatuje, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP) a smeruje proti uzneseniu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP). Kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP).

18. Kasačný súd v medziach sťažnostných bodov uplatnených žalobcom - kasačným sťažovateľom (§ 453 ods. 2 SSP) preskúmal namietané uznesenie a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

III.A

K právomoci správneho súdu

19. V preskúmvanej veci žalobca poukazuje na to, že nebola daná právomoc správneho súdu rozhodovať o žalobe, pretože žalobu nepodal ako správnu žalobu, ale ako civilný návrh na určenie neplatnosti právneho úkonu. Na podporu svojho názoru uvádza, že krajský súd v civilnom sporovom konaní už v súvislosti s predmetom podanej žaloby rozhodol, že nejde o res iudicata, ak správny súd preskúmaval zákonnosť personálneho rozkazu. Tiež zdôraznil, že vo veci už okresný súd v civilnom sporovom konaní rozhodol a v rozsudku nekonštatoval, že by nebol príslušný na prejednanie návrhu.

20. Kasačný súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu konštatuje, že medzi okresným súdom a správnym súdom po postúpení veci nevznikol kompetenčný konflikt, pretože správny súd s postúpením súhlasil a neobrátil sa na kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR.

21. Hoci žalobný petit znie na vyslovenie neplatnosti právneho úkonu a určenie, že služobný pomer trvá (určovací žaloba), kasačný súd je toho názoru, že pre stanovenie právomoci súdu je nevyhnutné posudzovať povahu právneho vzťahu, z ktorého nárok žalobcu vychádza.

22. Kasačný súd konštatuje, že žalobcom uplatnený nárok vyplýva zo služobného pomeru príslušníka SIS vzniknutého podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a súvisí so zánikom služobného pomeru na základe Personálneho rozkazu č. 1259 zo dňa 20. novembra 2003.

23. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR k povahe služobného pomeru podľa zákona č. 73/1998 Z. z. <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-73/1998-ucinnost-od-01.01.2023>> opakovane uviedol: „Služobný pomer príslušníka policajného zboru (pozn. kasačného súdu: služobný pomer príslušníka SIS sa spravuje rovnakou právnou úpravou ako služobný pomer príslušníka policajného zboru) nemá znaky súkromno-právneho pomeru, ale má znaky verejno-právneho pomeru vzhľadom na jeho charakter a právnú povahu zvláštnosti štátu ako „zamestnávateľa“ príslušníka policajného zboru a súčasne nositeľa verejnej moci. Medzi príslušníkom policajného zboru a policajným zborom, resp. štátom ide o právny pomer štátno-služobný, ktorý vzniká individuálnym mocenským aktom služobného funkcionára a po celú dobu trvania sa odlišuje od pracovnoprávneho pomeru. V štátno-služobnom pomere účastníci nemajú rovnaké postavenie, čo sa prejavuje v spôsobe vzniku, zmeny a skončenia tohto pomeru, úprave nárokov vyplývajúcich z tohto pomeru a úprave konania pred služobnými orgánmi. Príslušník policajného zboru prostredníctvom svojho „zamestnávateľa“, t. j. štátu sa priamo zúčastňuje na výkone verejnej moci, a preto má štát výsostné oprávnenie jednostrannými aktami zakladať, meniť a rušiť právne vzťahy v tomto služobnom pomere.“ (viď napr. 1KO/15/2019, 1KO/11/2018).

24. Právomoc civilných súdov je upravená v § 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu. [ANDRÁŠIOVÁ, A., HORVÁTH, E. Civilný sporový poriadok - komentár. Wolters Kluwer, ISSN 2336-517X.]

25. Z uvedeného podľa kasačného súdu vyplýva, že služobný pomer príslušníka SIS nespĺňa charakteristiku súkromnoprávných vzťahov, nie je pracovnoprávnym pomerom a nevzťahuje sa na neho zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce, pretože ide o verejnoprávny vzťah.

26. Treba zdôrazniť, že aj kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR vo veciach týkajúcich sa kompetenčného sporu medzi súdom príslušným rozhodovať v civilnom sporovom konaní a správnom súdom, ustálene rozhoduje tak, že v sporoch týkajúcich sa vzniku, zmeny, priebehu a zániku služobného pomeru, ako aj s tým súvisiacich otázok, sú príslušné rozhodovať správne súdy.

27. Hoci žalobca v žalobe navrhuje vyslovenie neplatnosti právneho úkonu - žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru a určenia, že jeho služobný pomer naďalej trvá a v kasačnej sťažnosti poukazuje na to, že ide o civilný návrh, kasačný súd má za to, že jeho žalobný návrh vyplýva zo služobného pomeru príslušníka SIS, týka sa zániku jeho služobného pomeru, a preto aj na prerokovanie tohto návrhu je príslušný správny súd a na rozhodovanie treba aplikovať príslušné ustanovenia SSP.

28. Rovnaký prístup zaujal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 5 Nds1/2014 zo dňa 30. januára 2014 ako aj kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 1KO/11/2018 zo dňa 03. októbra 2018v obdobnej právnej veci, kde predmetom konania bolo, aby súd určil, že skončenie služobného pomeru je neplatné a že služobný pomer trvá. Dospeli k záveru, že bez ohľadu na to, že žalobný petit nezodpovedá žalobnému petitu, aký sa vyžaduje pre správnu žalobu, daná vec nepatrí do všeobecného občianskoprávneho súdnictva, ale patrí do správneho súdnictva. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 1KO/11/2018 zo dňa 03. októbra 2018 na podporu právomoci správneho súdu dopĺňa: „Personálny rozkaz nadriadeného je individuálny správny akt, je rozhodnutím o verejnom subjektívnom práve, ktorému sa poskytuje ochrana v správnom súdnictve postupom podľa SSP; na preskúmanie u ktorého nemôže všeobecný súd v sporovom konaní vysloviť jeho neplatnosť. Je neprípustné, aby sa nevyužitie prostriedkov súdnej ochrany v správnom súdnictve nahrádzalo určujúcimi žalobami v občianskoprávnom konaní.“

29. Kasačný súd v súlade s ustálenou judikatúrou kompetenčného senátu preto konštatuje, že postúpenie žaloby zo strany Okresného súdu Bratislava III správneho súdu ako aj priznanie právomoci zo strany správneho súdu, bolo vzhľadom na verejnoprávny charakter služobného pomeru žalobcu zákonné.

30. Žalobca v kasačnej sťažnosti tiež poukazuje na to, že súdy v civilnom sporovom konaní dlhú dobu nenamietali svoju právomoc rozhodnúť o žalobe. V tejto súvislosti kasačný súd konštatuje, že nie je viazaný rozhodnutiami a postupom súdov v civilnom sporovom konaní, ich konanie nemohol ovplyvniť a za ich konanie nenesie zodpovednosť. Treba zdôrazniť, že podľa § 161 CSP musí súd kedykoľvek počas konania prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, okresný súd teda mohol o postúpení veci rozhodnúť kedykoľvek počas konania. Kasačný súd nespochybňuje, že dlhodobá nečinnosť civilných súdov pred samotným postúpením veci mala znaky porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces, k tejto výhrade však treba uviesť, že v súvislosti s neprimeranosťou dĺžky občianskoprávneho konania bola žalobcovi na základe zmieru uzavretého medzi žalobcom a Slovenskou republikou v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva č. 11971/18 uhradená náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 4 700 Euro zo strany štátu, ako zadosťučinenie za prieťahy v civilnom procese.

31. Táto časť kasačnej sťažnosti nie je preto dôvodná.

III.B

K žalobnému návrhu ako spôsobilému predmetu prieskumu správneho súdu

32. Kasačný súd súhlasí so záverom správneho súdu (bod 10), že žalobou vymedzený predmet súdneho prieskumu sám o sebe nie spôsobilým predmetom prieskumu správneho súdu.

33. V zmysle § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. V ustanovení § 7 SSP je následne taxatívne uvedené, čo nespadá do prieskumu správneho súdu.

34. Žalobný návrh žalobcu znie na vyslovenie neplatnosti jeho žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru a na určenie, že služobný pomer trvá.

35. V súvislosti s vyššie uvedeným záverom o právomoci a príslušnosti správneho súdu na prejednanie veci treba uviesť, že žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru podaná v zmysle § 191 zákona č. 73/1998 Z.z. je potrebné považovať za podanie v zmysle § 234 a § 235 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., ktoré je podkladom pre vydanie rozhodnutia o skončení služobného pomeru uvoľnením - Personálneho rozkazu č. 1259. Len na základe žiadosti o uvoľnenie príslušný orgán môže vydať rozhodnutie o skončení služobného pomeru uvoľnením, proti ktorému je možné podať odvolanie a následne žalobu na správny súd. Žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru nie je rozhodnutím, opatrením, zásahom a ani prejavom nečinnosti orgánu verejnej správy, ale úkonom účastníka konania, ktoré je podkladom rozhodnutia.

36. V zmysle ustálenej judikatúry správnych súdov podklad rozhodnutia, ktoré je predmetom prieskumu v správnom súdnictve, nie je samostatne preskúmateľný správnym súdom (mutatis mutandis R 70/2011, R 29/2015).

37. Podklad rozhodnutia, ktorým žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru nepochybne je, je príslušný orgán povinný preskúmať a vyhodnotiť v súvislosti s inými podkladmi rozhodnutia. V zmysle § 233 ods. 1 a 2 zákona č. 73/1998 Z.z. oprávnený orgán postupuje pred vydaním rozhodnutia tak, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav veci; na ten účel je povinný obstaráť si na rozhodnutie potrebné podklady. Oprávnený orgán posudzuje rovnako dôkladne všetky rozhodné okolnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania. Konanie podľa zákona č. 73/1998 Z.z. je tak postavené na zásade materiálnej pravdy, keď príslušný orgán musí presne a úplne zistiť skutočný stav veci.

38. Zákonnosť samotného rozhodnutia o uvoľnení zo služobného pomeru tak priamo súvisí so zákonnosťou jeho podkladov. Zákon č. 73/1998 Z.z. v ustanoveniach § 249 a 250 špeciálne upravuje dôvody neplatnosti právnych úkonov, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a skončením štátnej služby príslušníkov SIS. V zmysle § 250 ods. 1 písm. c) zákona č. 73/1998 Z.z. neplatný je právny úkon, ktorý nebol urobený slobodne, vážne, určite alebo zrozumiteľne. Ak by žiadosť o uvoľnenie nespĺňala podmienky platnosti právneho úkonu, nemohla by byť vyhodnotená ako zákonný a platný podklad pre rozhodnutie a rozhodnutie o uvoľnení by v prípade nezákonného a neplatného podkladu nemohlo byť vydané.

39. Vzhľadom na preukázané vedenie vecne súvisiacich konaní vo veci súdneho prieskumu správnym súdom treba zdôrazniť, že zákonnosť a platnosť žiadosti žalobcu o uvoľnenie zo služobného pomeru, a s tým súvisiaci návrh na určenie trvania služobného pomeru, bola právoplatne ako podklad rozhodnutia preskúmaná v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č.p. PK-21-5/2004, v ktorom Krajský súd v Žiline rozsudkom č.k. 5S 58/2004-89 zo dňa 31. januára 2005 žalobu zamietol. Rozsudok Krajského súdu v Žiline bol následne rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 SŽ-o-KS 65/2005 zo dňa 14. marca 2006 potvrdený. Krajský súd ako aj najvyšší súd sa v rozhodnutiach vysporiadali so zákonnosťou a platnosťou žalobcom podanej žiadosti ako podkladu preskúmaných rozhodnutí a oba zhodne uviedli, že žalobca nepreukázal, že konal neslobodne, pod nátlakom a z donútenia.

40. Vzhľadom k tomu, že v nadväznosti na spochybnenie spôsobilosti predmetu súdneho prieskumu, (síce bez ďalšieho odôvodnenia), žalobca v kasačnej sťažnosti poukazuje na medzinárodné dokumenty upravujúce právo na prístup k súdu, kasačný súd dopĺňa, že žalobcovi bol v súvislosti s nárokom uplatneným pôvodne formou určovacej žaloby riadne umožnený prístup k súdu a súdy riadne preskúmali jeho návrh. Žalobcovi nebola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, súd neodmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu, preto kasačný súd nepovažuje za preukázané, že by došlo k porušeniu jeho práva na prístup k súdu.

41. Postup správneho súdu, keď v súlade s § 98 ods. 1 písm. g) SSP žalobu ako neprípustnú odmietol, je prípustným a odôvodneným spôsobom aplikácie platnej právnej úpravy SSP na prejednávajúcu vec. Len na doplnenie kasačný súd uvádza, že v situácii keď správne súdy už zákonnosť žiadosti ako podkladu rozhodnutia o uvoľnení zo služobného pomeru preskúmali, prípadným ďalším dôvodom na odmietnutie žaloby by mohla byť v zmysle § 98 ods. 1 písm. a) SSP aj skutočnosť, že o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté (aplikácia záverov kompetenčného senátu v zmysle bodu 28 tohto rozhodnutia). Rovnaké dôvody pre zamietnutie kasačnej sťažnosti, ako aj odmietnutie samotnej žaloby, sa vzťahujú na časť žalobného návrhu týkajúcu sa určenia, že služobný pomer žalobcu trvá.

42. V každom prípade však treba zdôrazniť, že pre rozhodovanie kasačného súdu, skúmajúceho namietané porušenie práv účastníka je podstatná správnosť záveru o nesplnení podmienok na ďalšie vedenie konania, vedúca bez ohľadu na konkrétny dôvod k rozhodnutiu o odmietnutí žaloby prejednávanej podľa ustanovení SSP.

III.C

K procesnému pochybeniu správneho súdu

43. Kasačný sťažovateľ v sťažnosti namietal, že krajský súd na pojednávaní dňa 30. mája 2017 neumožnil žalobcovi predložiť písomné vyjadrenia a tým porušil jeho právo na spravodlivý proces.

44. Kasačný súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu zistil, že na pojednávaní dňa 30. mája 2017 krajský súd vyzval žalobcu na vyjadrenie, či na podanej žalobe trvá, čo žalobca potvrdil. Následne súd vyhlásil uznesenie. Zo zápisnice nevyplýva, že by sa žalobca domáhal doručenia vyjadrení alebo vyjadrenia na pojednávaní, a nevyplýva z nej ani to, že by namietal postup súdu alebo znenie zápisnice. Zo spisu vyplýva, že až po vyhlásení uznesenia do spisu predložil vyjadrenia, ktoré súd riadne prevzal a založil do spisu.

45. Kasačný súd si za účelom overenia priebehu pojednávania vyžiadal od krajského súdu audiozáznam z predmetného pojednávania. Zo záznamu vyplýva, že predseda senátu nevytvoril žalobcovi priestor na predloženie vyjadrení na pojednávaní a žalobcovi oznámil, že dané pojednávanie bolo zo strany súdu vytýčené na základe ľudskej chyby, keďže súd nerozhodoval vo veci samej.

46. Pojednávanie v zmysle § 107 ods. 1 SSP nariadi predseda senátu v presne stanovených prípadoch, ale len za predpokladu, že ide o prejednanie vo veci samej. Keďže v posudzovanej veci krajský súd mal za to, že žaloba je neprípustná a procesným uznesením rozhodol o odmietnutí žaloby, nerozhodoval vo veci samej a z toho dôvodu podľa kasačného súdu ani nemal nariadiť pojednávanie. Pojednávanie tak predseda senátu nariadil nad rámec ustanovení SSP. Po zistení chyby mohol ale termín nariadeného pojednávania zrušiť, prípadne neotvoriť pojednávanie a rozhodnúť uznesením bez pojednávania.

47. Ak ale predseda senátu v daný deň riadne otvoril pojednávanie, kasačný súd je toho názoru, že mal postupovať v súlade s § 112 SSP a dať účastníkom konania priestor predniesť svoje návrhy, medzi čo možno zaradiť aj predloženie písomných vyjadrení. Ak žalobcovi nedal na toto priestor, konal tak v rozpore s jeho legitímnymi očakávaniami týkajúcimi sa štandardného priebehu pojednávania, keďže riadne otvoril pojednávanie. Nariadenie pojednávania zo strany správneho súdu v posudzovanej veci preto považuje kasačný súd za procesné pochybenie správneho súdu, ale zároveň, ak došlo k jeho otvoreniu, malo prebehnúť riadne pojednávanie.

48. Podľa ustálenej judikatúry v správnom súdnom konaní sa rozhodnutie nezrušuje iba preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka konania [rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sž 98-102/02 (R122/2003), III.ÚS 357/2016]

49. Ústavný súd v tejto súvislosti ustálene rozhoduje, že spravodlivosť procesu je nevyhnutné posudzovať ako celok (napr. II.ÚS 307/06). Preto k porušeniu spravodlivého procesu podľa neho dochádza iba v takých prípadoch, ak namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto neprístupuje k vyhovneniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (IV.ÚS 320/2011).

50. V súlade s vyššie uvedeným kasačný súd skúmal, či žalobca mal zabezpečený riadny prístup k súdu, či mohol predniesť svoje návrhy a vyjadrenia pred nariadením pojednávania a či sa mal súd možnosť s nimi oboznámiť pred rozhodnutím. Zo spisu vyplýva, že žalobca ešte v konaní pred Okresným súdom Bratislava III predniesol opakovane písomne, ako aj na pojednávaní, svoje argumenty, pričom v konaní pred krajským súdom mal tiež dostatok času na zaslanie svojich vyjadrení, čo ale nevyužil. Po oboznámení sa so spisom kasačný súd má za preukázané, že žalobca mal zabezpečený riadny prístup k súdu a priestor pre predloženie svojich vyjadrení.

51. Kasačný súd tiež konštatuje, že ani obsah vyjadrení, ktoré boli správne súdu predložené po pojednávaní dňa 30. mája 2017, ak by boli prednesené alebo predložené na pojednávaní, by nemali vplyv na rozhodnutie správneho súdu. Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 20CoPr/1/2012, na ktoré žalobca odkazuje, nemá vplyv na samotné rozhodnutie, keďže správny súd z dôvodu procesného rozhodnutia neskúmal tieseň žalobcu. Zároveň poukázanie žalobcu na to, že mu správny súd neumožnil nahliadanie do utajovaných príloh spisu, kasačný súd považuje za irelevantné. Zo spisu správneho súdu vyplýva, že žalobca do spisu správneho súdu nahliadal dňa 16. 5. 2017 (záznam na č.l. 274) a dňa 22. 6. 2017 (záznam na č.l. 284), pričom žiadnym spôsobom nespochybnil rozsah nahliadania. Kasačný súd zároveň dodáva, že žalobca obmedzenie rozsahu nahliadania do spisu neuvádza ani ako dôvod kasačnej sťažnosti, preto sa kasačný súd touto námietkou ďalej nezaoberal. Z uvedených dôvodov kasačný súd konštatuje, že ani tieto námietky nie sú takej povahy, že by aj pri prípadnom predložení pred vyhlásením rozhodnutia správneho súdu, mohli žalobcovi privodiť vecne iné či výhodnejšie rozhodnutie.

52. Kasačný súd po posúdení veci konštatuje, že napriek čiastočne preukázaným procesným pochybeniam krajského súdu nie je dôvod na zrušenie napádaného rozhodnutia z tohto dôvodu pretože by to nemohlo privodiť vecne iné či výhodnejšie rozhodnutie pre žalobcu. Uvedené pochybenia kasačný súd nepovažuje za tak zásadné, aby boli dôvodom pre záver o porušení práva na spravodlivý proces.

Záver

53. Na základe všetkých uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že ak správny súd uznesením odmietol žalobu žalobcu na určenie neplatnosti žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru a určenie, že služobný pomer trvá, postupoval dôvodne v súlade s § 98 SSP. Kasačná sťažnosť žalobcu preto nie je dôvodná a kasačný súd ju podľa § 461 SSP zamietá.

54. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal, keďže žalobca nemal úspech v kasačnom konaní, a súčasne nezistil výnimočné dôvody, pre ktoré by žalovaná mohla spravodlivo požadovať náhradu trov konania (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 SSP).

55. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.